

Шевчук О.Р. Гармонізація національного законодавства в сфері надання фінансових послуг у відповідності з нормами і принципами СОТ// Економічний і соціальний розвиток України у ХХІ столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації: Збірник тез доповідей Четвертої Міжнародної науково – практичної конференції молодих учених. Частина 1. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – С.161 – 164.

Ящишак Оксана Романівна
Тернопільський національний
економічний університет, м. Тернопіль

ГАРМОНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В СФЕРІ НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У ВІДПОВІДНОСТІ З НОРМАМИ І ПРИНЦИПАМИ СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ.

Після тривалої перерви в переговорах по приєднанню України до Світової Організації Торгівлі (СОТ), в червні 2000 року відбулось чергове сьоме засідання Робочої групи по приєднанню України до СОТ. Починаючи з цього періоду почали відбуватись значні зміни законодавства України, спрямовані на гармонізацію у відповідності до вимог ГАТТ/СОТ. На восьмому засіданні Робочої групи Україною було надано план першочергових заходів з метою гармонізації законодавства у відповідності до вимог системи угод ГАТТ/СОТ. Планом першочергових заходів було передбачено введення в дію визначеного переліку проектів законів з метою вирішення пріоритетних питань гармонізації національного законодавства. Вимоги до законодавства країн-членів СОТ та країн, що мають намір приєднатись до цієї організації, формалізовані в Угодах Уругвайського Раунду Багатосторонніх Торговельних Переговорів 1994 року.[1;220] У відповідності до Плану першочергових заходів в фінансовій сфері економіки необхідно було забезпечити скасування обмежень у доступі до національного ринку іноземних страхових компаній, фінансових установ (інвестиційні фонди і компанії, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства та інші), банківських установ, а також скасування вимог українського громадянства для можливості заняття аудиторською та адвокатською діяльністю на території України. [2;45]

До прийняття Закону України “Про страхування”[5] в новій редакції він містив положення, які не відповідали пункту f параграфу 2 статті 16 Угоди про фінансові послуги, якою передбачено необхідність скасування країнами-членами СОТ обмежень на участь іноземного капіталу у формі обмеження максимального відсотка іноземного володіння акціями або загальної вартості індивідуальних чи сукупних іноземних інвестицій, а також передбачена вимога надання національного режиму при поставці послуг (стаття 17 Угоди). Згідно з попередньою редакцією Закону, страхова діяльність в Україні здійснювалася виключно страховиками – резидентами України, а загальна частка іноземних юридичних осіб та іноземних громадян у статутному фонді страховика не повинна була перевищувати 49

відсотків. В новій редакції Закону було виключено положення, згідно з яким загальна частка іноземних юридичних осіб та іноземних громадян у статутному фонді страховика не повинна перевищувати 49 відсотків, але положення щодо того, що страхова діяльність в Україні здійснюється виключно страховиками – резидентами України, залишилося в діючій на сьогодні редакції Закону. Таким чином нова редакція Закону встановляє більш сприятливі умови для доступу до українського ринку страхованих послуг але повністю не надає національного режиму іноземним страховим компаніям.[3; 135] В Законі України “Про аудиторську діяльність” [5] міститься вимога щодо громадянства України для можливості зайняття аудиторською діяльністю, що не відповідає положенням статей 16 “Доступ до ринку” та 17 “Національний режим” Угоди щодо необхідності надання доступу до ринку послуг, в тому числі і аудиторських, громадянам іноземних держав. Слід зазначити, що в період з 2000 року по 2002 рік в цей Закон не було внесено жодних змін, що залишає невідповідність вимогам Угоди про фінансові послуги та вимагає внесення відповідних змін. Статтею 9 Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” [5] передбачено, що у разі створення фінансової установи статутний (пайовий) капітал повинен бути сплачений у грошовій формі та розміщений на банківських рахунках комерційних банків, які є юридичними особами за законодавством України. Це положення протирічить статтям 16 та 17 Угоди про фінансові послуги щодо необхідності надання доступу до ринку та встановлення національного режиму для іноземних компаній. Необхідно зазначити, що у звітному періоді в цей Закон не було внесено жодних змін, таким чином він так само, як і раніше не відповідає вимогам Угоди. Законом України “Про банки і банківську діяльність” забороняється створення на території України філій іноземних банків, що не відповідає вимогам статті 17 Угоди, якою передбачено необхідність надання національного режиму іноземним компаніям, в тому числі банкам, при поставці послуг шляхом комерційної присутності.[4; 76] Треба зазначити, що в період з дня прийняття цього Закону до 2002 року в нього не було внесено жодних змін, що залишає невідповідність вимогам Угоди в цій сфері.

Отже, входження України до Світової організації торгівлі передбачає зміну засад економічної політики, докорінне реформування інститутів публічної влади. Йдеться, перш за все, про неминуче підвищення ролі Кабінету Міністрів у здійсненні виконавчої влади, зміну засад і напрямів діяльності уряду, забезпечення прозорості процесу прийняття політичних та управлінських рішень, а також — зміну форм і методів реалізації парламентом контрольних процедур. Актуальними залишаються питання неузгодженості дій органів виконавчої влади у сфері адаптації, відсутності механізму контролю Верховної Ради за відповідністю

українського законодавства та законопроектів, що знаходяться на розгляді парламенту, правилам і нормам СОТ, недієвості механізму запобігання прийняттю рішень, які суперечать вимогам Світової організації торгівлі та положенням законодавства ЄС.

Список використаних джерел:

1. Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пеле. Международное публичное право: В 2-х томах. Т.1, Кн. 1: Формирование международного права. Кн. 2: Международное сообщество./ Пер. с фр. – К: Сфера, 2000. – 440 с.
2. Маргиев В.И. Правотворчество международных организаций. – М: Майкоп, 1998. – 232с.
3. Талалаев Л.Н. Право международных договоров с участием международных организаций. – М: 1999. – 567с.
4. Voitovich S.A. International economic organizations in the international legal process. – Dordrecht, 1995. – 342 p.
5. www.rada.gov.ua.